

VOLD OG ANDRE GRÆNSEOVERSKRIDENDE HANDLINGER

I det følgende gennemgås de data, som er indsamlet om statsforvaltningernes behandling af samværsager, hvor der er påstand om vold eller andre grænseoverskridende handlinger, i perioden fra den 1. februar 2010 til 31. januar 2011. Gennemgangen uddyber på dette punkt Familiestyrelsens rapport om de indsamlede oplysninger om forældreansvarslovens effekt i den samlede portefølje af sager, der behandles af statsforvaltningerne.

Statsforvaltningerne har i perioden afsluttet i alt ca. 14.500 samværsansøgninger (sager). Ud af disse har der i ca. 440 sager været påstand om vold eller grænseoverskridende adfærd fra samværsforældersiden. Dette svarer til ca. 3 pct. af det samlede antal samværsager.

Sager med påstand om vold eller andre grænseoverskridende handlinger udgør ca. 3 pct. af alle samværsager

Knap halvdelen af påstandene har været om overgreb mod barnet, mens godt en tredjedel har været påstande om overgreb mod bopælsforælderen. I knap hver tiende sag er overgrebet ifølge bopælsforælderen begået både i forhold til barnet og denne forælder. Det bemærkes, at begrebet ”overgreb” i denne gennemgang af de indsamlede oplysninger anvendes som et samlebegreb for vold og andre grænseoverskridende handlinger.

Ikke overraskende vurderes der i ca. 82 pct. af sagerne at være et højt konfliktniveau mellem forældrene, mens konfliktniveauet i ca. 11 pct. af sagerne vurderes at være lavt. I lavkonfliktssagerne er det gjort gældende, at der er begået overgreb mod barnet i ca. halvdelen af tilfældene og overgreb mod bopælsforælderen i knap en tredjedel af sagerne.

De ca. 440 sager resulterede ifølge de indsamlede oplysninger i en aftale mellem forældrene i ca. 37 pct. af tilfældene, mens statsforvaltningerne traf afgørelse i de resterende ca. 63 pct. af sagerne.

Trods påstanden om overgreb aftalte forældrene i omkring 4 ud 5 tilfælde, at der skulle være samvær, og omvendt var indholdet af ca. hver femte aftale, at der ikke skulle være samvær. Hertil kommer enkelte aftaler om samvær med andre og transport i forbindelse med samvær.

Forældrene aftaler i 4 ud af 5 tilfælde, at der skal være samvær, selvom det er gjort gældende, at der er begået vold eller andre overgreb

Statsforvaltningerne bestemte ved ca. 39 pct. af afgørelserne, at der skulle være samvær, og ved ca. 15 pct. at der skal være et midlertidigt samvær. Statsforvaltningerne traf også afgørelse om, at der ikke skulle være samvær – dette var således udfaldet af ca. 32 pct. af afgørelserne, mens samværet ved ca. 14 pct. af afgørelserne blev suspenderet.

De indsamlede data indeholder også oplysninger om de begrundelser, der ligger bag statsforvaltningernes afgørelser i samværsager. Ofte vil en afgørelse være begrundet i flere forhold.

I de sager, hvor der var påstand om overgreb, og hvor afgørelsen førte til ophævelse af samværet, var afgørelsen i ca. 16 pct. af tilfældene bl.a. begrundet i overgreb mod barnet, i ca. 11 pct. i overgreb mod bopælsforælderen og i ca. 2 pct. i overgreb mod andre i barnets familie. Begrundelsen for at ophæve samværet var således i

- Ca. 25 pct. af afgørelserne **barnets bedste**
- Ca. 13 pct. af afgørelserne **barnets mening**
- Ca. 13 pct. af afgørelserne **særlige forhold hos samværsforælderen**
- Ca. 16 pct. af afgørelserne **overgreb mod barnet**
- Ca. 11 pct. af afgørelserne **overgreb mod bopælsforælderen**
- Ca. 2. pct. af afgørelserne **overgreb mod andre i barnets familie**

Hertil kommer andre begrundelser, som var mindre hyppigt anvendt.

Det bemærkes, at statsforvaltningerne ved ca. 40 afgørelser afslog en ansøgning om at fastsætte samvær, og at en relativt fremtrædende begrundelse for en afgørelse om ”afslag på ansøgningen” (som også dækker over afslag på andre ansøgninger end fastsættelse af samvær) er overgreb mod barnet eller bopælsforælderen. Denne begrundelse er således anvendt i henholdsvis ca. 15 og ca. 21 afgørelser. Det er ikke muligt at udlede, hvilke begrundelser der er givet i de tilfælde, hvor der er givet afslag på en ansøgning om fastsættelse af samvær. Det er således vigtigt at holde sig for øje, at udfaldet af en sag, hvor der gives afslag på ansøgningen er afhængig af ansøgningens indhold.

Ved afgørelser om samvær med overvågning er barnets bedste den hyppigst anvendte begrundelse, idet den anvendes i ca. 26 pct. af sagerne. Dertil kommer barnets alder (ca. 9 pct.) og særlige forhold hos samværsforælderen (13 pct.). Afgørelser om samvær under overvågning er lidt sjældnere begrundet i overgreb mod barnet eller bopælsforælderen end afgørelser om ophævelse af samværet - begrundelserne var således anvendt i henholdsvis ca. 13 pct. og ca. 7 pct. af afgørelserne.

Statsforvaltningen bestemte som nævnt i ca. 54 pct. af deres afgørelser, at der skulle være samvær. Begrundelsen for denne afgørelse var i

- Ca. 13 pct. af afgørelserne **at overgreb ikke var sandsynliggjort/dokumenteret**
- Ca. 23 pct. af afgørelserne **barnets bedste**
- Ca. 12 pct. af afgørelserne **barnets alder**
- Ca. 9 pct. af afgørelserne **barnets mening**
- Ca. 11 pct. af afgørelserne **det hidtidige samvær**
- Ca. 12 pct. af afgørelserne **behovet for faste rammer**

Et anbringende om overgreb kan sandsynliggøres eller dokumenteres på forskellig vis. Nedenfor i fig. 1 vises, hvilke særlige oplysninger der har foreligget i de ca. 440 sager, hvor der har været påstand om overgreb.

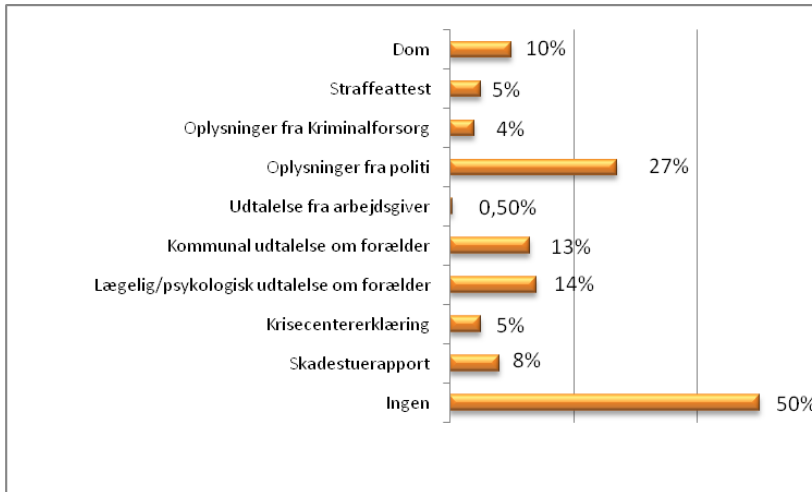

Fig. 1

Behandlingen af en ansøgning indledes som hovedregel med afholdelsen af et vejledningsmøde, hvor forældrene og sagsbehandleren deltager. Statsforvaltningerne har også andre mødetyper og redskaber til oplysning af sagen og gennemførelse af forligsbestræbelser. De indsamlede oplysninger viser, at der i meget vid udstrækning gennemføres tværfaglige møder i sager, hvor der er påstand om overgreb. Der er således gennemført tværfaglige møder i ca. 70 pct. af de ca. 440 sager, mens der til sammenligning er afholdt tværfagligt møde i ca. 41 pct. af alle samværssager. Nedenfor i fig. 2 ses fordelingen af de mødetype/forligsbestræbelser, der er anvendt i sager, hvor der har været påstand om overgreb.

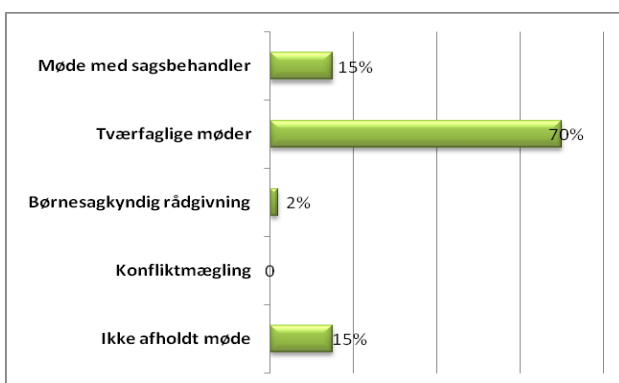

Fig. 2

Barnets perspektiv er ifølge de indsamlede oplysninger først og fremmest belyst gennem forældrenes oplysninger, nemlig i ca. 90 pct. af sagerne, hvilket stemmer overens med det generelle billede i sager efter forældreansvarsloven. I sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær er barnets perspektiv i ca. 94 pct. af sagerne bl.a. belyst ved forældrenes oplysninger. Belysningen af barnets perspektiv adskiller sig i øvrigt fra det generelle billede, idet belysningen i højere grad sker ved udtalelser fra relevante myndigheder og fagpersoner, ligesom der i højere grad gennemføres børnesagkyndige undersøgelser. Data viser, at der er gennemført en børnesagkyndig undersøgelse i ca. 20 pct. af sagerne, hvor dette redskab er anvendt i ca. 1 pct. af forældremyndigheds- og bopælssagerne og i ca. 5 pct. af det samlede antal samværssager. Brugen af udtalelser er mere end dobbelt så hyppig som i sager efter loven generelt set. Nedenfor i fig. 3 gengives de forskellige måder, hvorpå barnets perspektiv er belyst i sager, hvor der er påstand om overgreb.

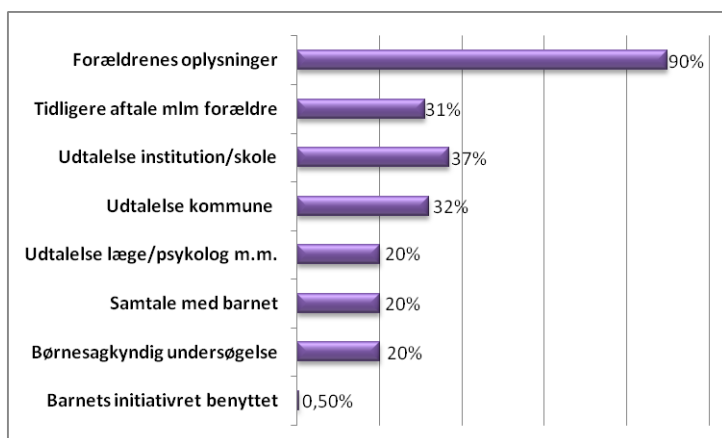

Fig. 3